Helyi Esélyegyenlőségi Program

Tevel Község Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 6
Célok 6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 8
1. Jogszabályi háttér bemutatása 8
2. Stratégiai környezet bemutatása 9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 18
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 23
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 25
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 28
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 31
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 32
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 33
1. A HEP IT részletei 33
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 33
A beavatkozások megvalósítói 33
Jövőképünk 34
Az intézkedési területek részletes kifejtése 34
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 43
3. Megvalósítás 45
A megvalósítás előkészítése 45
A megvalósítás folyamata 45
Monitoring és visszacsatolás 46
Nyilvánosság 47
Érvényesülés, módosítás 48
4. Elfogadás módja és dátuma ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Lengyel Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

„Tevel község a Dunántúl egyik legkisebb táján, a Völgységben helyezkedik el. Meghatározó volt a községen átfolyó Hidas patak. A déli fekvés és a 600-700 mm csapadékmennyiség biztosítja a mezőgazdaság zavartalan működését. Közlekedés szempontjából a község hátrányos helyzetben van, sajnos a fő közlekedési utak és a vasút is elkerüli Tevelt. A legközelebbi természetvédelmi terület az Apponyi Arborétum Lengyelen.
A település Árpád vezér Tarhos fiától származó unokájáról, Tevelről kapta a nevét. Tevel falu nevével először egy 1193-ban kelt dokumentumban találkozhatunk, ahol III. Béla király a fehérvári kereszteseknek adományozza Tevelt és Kovácsit. Tevel a középkorban királyi birtok. A földesurak azonban a későbbiek során változnak, a község többször is gazdát cserél. 1580-ban 15 család lakja. 1712-ben Dőry László földesúr Dél-Németországból hozatott telepeseket. Az 1715-ös összeírás szerint Tevelen 48 család élt, ebből 5 magyar és 43 német. Az 1720-as összeírásban a magyarok már nem szerepelnek, ami talán annak a következménye, hogy lejárt az adómentesség, s ezért továbbvándoroltak olyan földesurakat keresve, ahol újra adómentességet kaphattak. A németek közül vannak olyanok, akiknek leszármazottai a mai napig itt élnek. 1785-ben 2051 lakosa volt.
Látnivalók az 1790. körül épült műemlék jellegű, késő barokk római katolikus templom, a Rozália-kápolna és a pincesor.A gazdálkodás főként a növénytermesztés köré szerveződött, ami mind nagyobb jövedelmet jelentett az itt élőknek. A falu gazdálkodását jelzi, hogy az 1820-as években új templomot építettek, amely a környék legnagyobb templomának számított. 1831-ben tűzvész pusztított a faluban, hatalmas károkat okozva. Pár év alatt a lakosság azonban nemcsak felépítette a leégett részeket.
Az ipar szempontjából is nagy fejlődés figyelhető meg. Ekkor épült Tevelen az Egle-féle sörgyár, valamint három olajütő malom, amelyek olaját Bécsbe szállították az utcai lámpák égetéséhez. 1841-ben a község megkapta a vásártartós jogát. Az első világháború nagy áldozatokat követelt, 75 falubeli halt hősi halált a fronton.
1927-ben a község Tevel néven egyesült Kovácsival. (Kovácsi római katolikus temploma 1802-ben épült, késő barokk stílusban).
Ekkor adták át az új távbeszélő központot, amely 13 előfizetővel indult.
A villanyt 1939-ben vezették be a községbe.
Az állategészségügy ellátásáról körzeti állatorvosi szolgálat gondoskodik.
1967 óta fogorvosi körzet is működik a településen. Jelenleg Dr. Antal Tamás fogorvos látja el ezt a feladatot.
A közegészségügyi szolgálatot körzeti orvosi rendelő biztosítja egy háziorvossal. A háziorvos Dr. Muráti György.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Már az 1700-as években említést tesznek a korabeli feljegyzések az oktatásról. Az ez idő tájt történő betelepítéskor a német telepesek magukkal hozták tanítójukat is. Az 1831-es tűzvészben elpusztult az iskola is, az újjáépítések során új iskolát is emeltek a régi helyén. 1937-ben megépítették a felső iskola három tantermét, 1938-tól l945-ig három típusú iskola működött: egy tiszta magyar, egy vegyes: magyar-német és egy csak német nyelvű. 1945-ben már csak két iskolában folyt tanítás, felekezeti a felső iskolában és volt egy állami iskola, a Kőrösi Csoma Sándor Tanintézet. Az 1949-es államosítás után egyesült a két iskola Állami Általános Iskola néven. A hetvenes években, a körzetesítések idején, központi körzeti iskola lett a Teveli Általános Iskola. Bonyhádvarasdról és Závodról érkeztek ide a gyerekek. A Kisdorogi iskola pedig a Teveli Általános Iskola kihelyezett tagiskolájává vált.
Jelenleg az Általános Művelődési Központ keretein belül működik az általános iskola, a község művelődési háza, mely egy 250 férőhelyes nagyteremből és a hozzá kapcsolódó kis termekből áll, valamint a könyvtár is szervezetileg az iskolához tartozik, 9500 kötettel, ebből kb. 500 a nemzetiségi könyvek száma.
A település életében fontos szerepet játszanak: a Székely Hagyományőrző Csoport, a Német Nemzetiségi Klub, az Idősek Klubja és a Teveli Fiatalok Egyesülete. Egy ifjúsági német tánccsoport alakult. Tevel község versenysportját az 1949-ben megalakult MEDOSZ SE irányítja. 1965-59 között a labdarugók mellett röplabdaszakosztály is működött. A labdarúgócsapat 1974 óta a megyei I. osztályú bajnokság résztvevője."

www.tevel.hu

Demográfiai adatok ma:

Tevel állandó lakónépessége sajnos az utóbbi években továbbra is nagymértékben fogy. 2017-ben a Statisztikai Hivatal szerint már csak 1396-an éltek a településen. Ezt a helyzetet jól tükrözi a fenti diagram.

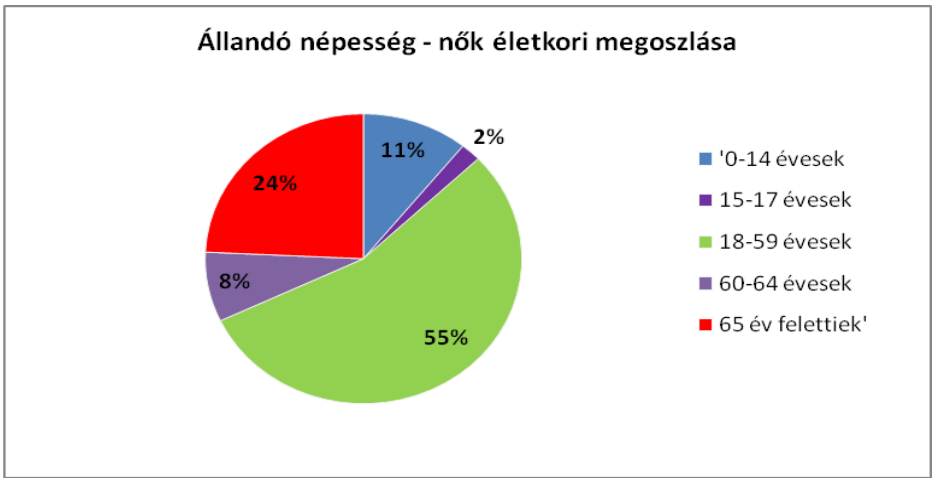

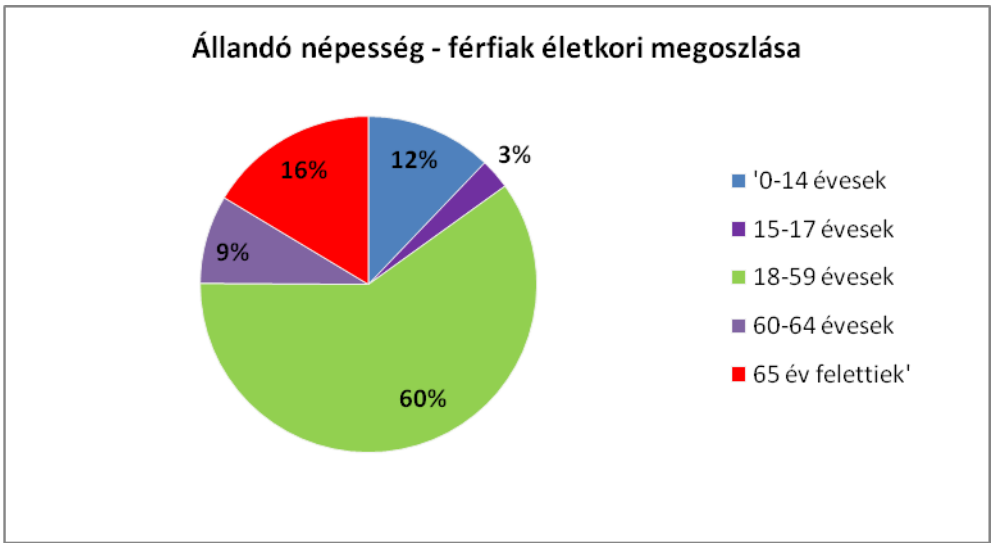

A nők és a férfiak arányát tekintve nagy eltérés a településre nem jellemző, hiszen 721 nő és 683 férfi él itt a 2016-os év adatai szerint. Jól látható, hogy a településen élők legnagyobb arányát mind a két nem esetében az aktív korú lakosság teszi ki.

Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 0328)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 0327)	**Öregedési index (%)** (TS 0401)
2012	262	156	167,95%
2013	267	149	179,19%
2014	277	151	183,44%
2015	287	159	180,50%
2016	292	161	181,37%
2017	295	163	180,98%

Az öregedési indexből jól látható, hogy Tevelre is az elöregedés jellemző, hiszen a 65 év felettiek folyamatosan nagyobb számban vannak jelen, mint a 14 év alattiak.

Év	**Állandó jellegű odavándorlás** (TS 0601)	**Elvándorlás** (TS 0600)	**Egyenleg**	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma** (TS 0602)
2012	15	27	-12	-8,4
2013	21	35	-14	-9,9
2014	23	32	-9	-6,39
2015	20	22	-2	-1,42
2016	21	25	-4	-2,85
2017	30	34	-4	n.a.

Az utóbbi években a településre sajnos a folyamatos elvándorlás jellemző. Vannak ugyan újonnan ide költöző személyek is, de sajnos az elvándorlások száma ezt majdnem minden évben meghaladja.

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	10	17	-7
2013	12	11	1
2014	12	17	-5
2015	18	21	-3
2016	10	13	-3
2017	10	12	-2

A település a természetes szaporodás szempontjából is hátrányos helyzetbe került az utóbbi idők statisztikai adatait vizsgálva, hiszen a halálozások száma minden évben meghaladja az élve születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossággal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.
Tevel Község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működtetését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítása áthatja a település valamennyi önkormányzati tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásában a helyi szintű közpolitika alakításában. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.
Ezen Helyi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel Tevel Község Önkormányzata kinyilvánítja azon szándékát, mely szerint a településen élő hátrányos helyzetűek részére a lehetőségeihez mérten a legszínvonalasabban biztosítja az esélyegyenlőség érvényesítéséhez szükséges ellátásokat és feladatokat. Az Önkormányzat a település megtartó erejét a helyi esélyegyenlőségi program megalkotásával és használatával is erősíteni kívánja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tevel település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tevelen nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozás. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat a meglévő szabályozásokból az alábbiak érintik:

Rendeletek:

- Tevel Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata
- Helyi szociális igazgatásról és ellátásokról
- A gyermekvédelem helyi rendszeréről

Határozatok:

- Megállapodás Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ működésére
- Átfogó értékelés Tevel Község Önkormányzat családsegítő- és gyermekjóléti feladatainak ellátásáról
- A Bursa Hungarica pályázatok
- A Völgységi Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv és a Völgységi Kistérségi Terv elfogadása
- Társulási megállapodás védőnői feladatok ellátására
- Gyermekjóléti és szociális feladatok ellátására vonatkozó társulási megállapodás
- A védőnői körzet meghatározása
- Tevel Község Szabályozási Tervéről és Helyi Építési szabályzatáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tevel Község Önkormányzata az elmúlt években több pályázatott nyert helyi infrastruktúra fejlesztésére és helyi programok lebonyolítására.
A település jelenleg érvényes koncepciói a következők:

- Költségvetési koncepció 2013 és 2014
- Tevel Község település szerkezeti terve
- Tevel község településrendezési terve
- Tevel Község Gazdasági Programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás 21 település összefogásával jött létre. A kistérség apró falvas település, jellemzően 500 fővel vagy kisebb lakosságszámmal. Ennek köszönhető, hogy a helyi Önkormányzatok kötelező feladataikat sok esetben társulási megállapodások keretében látják el. A kistérségi társulás keretében az alábbi közszolgáltatásokat biztosítja:

- Közoktatási szakszolgálati feladatok (fejlesztés, nevelés, logopédia, továbbtanulás, gyógytestnevelés)
- Közoktatási feladatok (bölcsőde, iskolai ellátások)
- Gyermekjóléti alapellátások (gyermekjóléti szolgáltatás)
- Gyermekvédelmi szakellátások (családok átmeneti otthona)

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, továbbá a gyermekjóléti alapellátás majdnem teljes körűen biztosított a kistérségben.
Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét 2011-ben fogadták el a társult települések.
A kistérségen belül Tevel a Teveli mikró térséghez tartozik, melyben központi szerepet tölt be. A társult települések a mikró térségen belül Intézményfenntartó társulást hoztak létre, ami az óvodai és iskolai feladatok ellátására vonatkozott.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez felhasználtuk még az ágazati beszámolók megállapításait, és a helyi szakemberek munkatapasztalatait, valamint figyelembe vettük a készítés során felmerülő problémákat is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a mélyszegénységben élők és romák helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet igen változatos képet mutat a kis település szerkezethez képest. A rossz anyagi helyzet a helyben lévő idénymunkáknak nagyban köszönhető, mert 6-8 hónap alatt kell az egész évi megélhetéshez. A településen az aktív korú lakosságból alig van egy-két család, akik az idénymunka lehetőségét sem használják ki. Az idénymunka problémájának megoldása lehet helyi tároló helyiségek építése és gyümölcsfeldolgozók létesítése. Az új lehetőségek kiaknázásához nagy segítséget jelentenek a Leader+ programok, ezért a helyi akció csoportba Önkormányzatunk is bekapcsolódott.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek, valamint a romák. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását a munkaerő piacról egyrészt az oktatási, képzési idő meghosszabbodása, másrészt az iskola befejezése utáni munkahely keresési idő meghosszabbodása indokolja. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

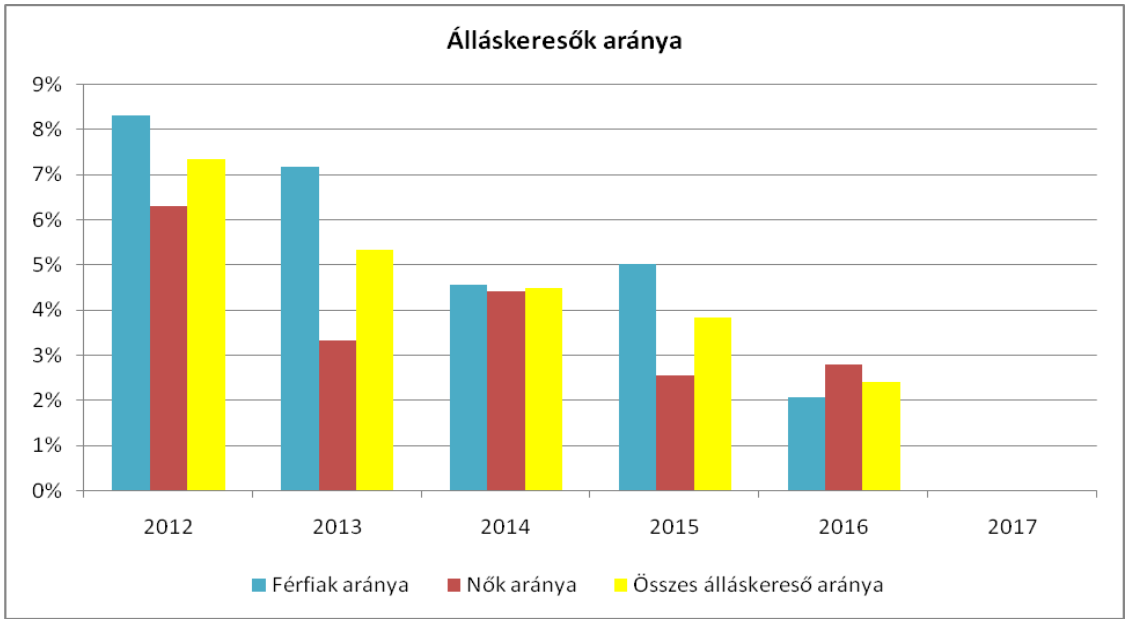

A fenti diagramból jól látható, hogy a településen élő regisztrált munkanélküliek száma a település összes lakosságához képest folyamatosan 7,3 és 2,4 %-ék között van és évről-évre folyamatosan csökken.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	74	2	2,7%	19	25,7%	53	71,6%
2013	53	2	3,8%	14	26,4%	37	69,8%
2014	44	0	0,0%	15	34,1%	29	65,9%
2015	37	4	10,8%	8	21,6%	25	67,6%
2016	23	2	8,7%	9	39,1%	12	52,2%
2017	29	2	5,1%	12,5	42,7%	15,25	52,1%

Az állás keresők iskolai végzettségét tekintve Tevelre az országos helyzetnél jobb arányok jellemzőek, hiszen a munkanélküliek közül csak a 2015-ös évben volt csak 10,8 %-os azoknak a száma, akinek még 8 általános iskolai végzettségük sincsen meg és a követőző években az Ő számuk is egyenletes csökkenést mutat.

c) közfoglalkoztatás

A település lakosságához képest arányaiban kevés ember vesz részt a közfoglalkoztatásban. Sajnos a munkaügyi központ egyre kevesebb embert tud biztosítani a településnek a közfoglalkoztatási program keretében, mert a Völgységben sok az apró település és így a biztosítható létszámok más települések miatt elaprózódnak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon
Legközelebbi centrum	*15*	*8*	*27*	*0*
Megye-székhely	*35*	*15*	*41*	*0*
Főváros	*120*	*0*	*180*	*0*

A településen élők a munkába járás szempontjából hátrányos helyzetben vannak, mert az itt élők a városok vonzáskörzetétől távol esnek. A helyzetet nehezíti, hogy a településnek vasút állomása nincsen és a vonatra történő átszállásokhoz a Volán nem mindig tudja a buszjáratokat igazítani. A fenti táblázatból látható a városok elérési ideje és a buszjáratok száma. A megyeszékhelyre közlekedő járatoknál a táblázat kitöltése

során csak a közvetlen járatokat vettük figyelembe a VOLÁN statisztikai adatai alapján. Az utazási időnél sajnos nem kapunk pontos képet a munkahely és a lakás közötti elérhetőség tekintetében, mert azok a városon belüli utazási időt, már nem veszik figyelembe.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokról Tevel község területén jelenleg nincsen tudomásunk. A Munkaügyi Központ folyamatosan induló Start munka programjaival segíti a fiatalok elhelyezkedését. Valamint további fiatalokat is érintő programok, képzések a következő pontban részletesen is ismertetésre kerülnek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Tevel területileg a Tolna Megyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségéhez tartozik. Az álláskeresők az első segítséget itt kapják meg. Hátrányosan érinti a település lakosságát, hogy a kirendeltség 15 km-re található a településtől. A munkaügyi központok feladata:

„A munkaügyi központok és kirendeltségek szakemberei nyilvántartásba veszik az álláskeresőket, ellátják egyebek között az álláskeresők járadékával valamint az álláskeresők segélyével kapcsolatos feladatokat. Munkaközvetítést, tanácsadást végeznek, fogadják a munkaerőigényekre vonatkozó bejelentéseket, információt nyújtanak és gondoskodnak a támogatási és szolgáltatási rendszer működtetéséről. A szervezet munkavállalási tanácsadói ingyenes humánszolgáltatásként segítenek a pályatervezésben és munkakeresésben. A munkaközvetítés mellett álláskeresési technikák oktatásával és személyre szóló tanácsadással is támogatják az álláskeresőket, az új vállalkozások elindítását tervezőket, valamint felzárkóztató képzéseket is szerveznek a hátrányos helyzetű álláskeresőknek.”

(http://www.kormanyhivatal.hu/hu/szakigazgatasi-szervek/munkaugyi-kozpont)

A településen mikró körzetében Lengyelen működik VM DASzK SZAKKÉPZÕ ISKOLA Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, amely folyamatosan indít mezőgazdasági képzéseket. Folyamatosan indulnak az aranykalászos gazda, mezőgazdasági erő- és munkagépszerelő és mezőgazdasági vállalkozó képzéseik, de ezeket csak azok tudják jól kihasználni, akiknek a családja mezőgazdasággal foglalkozik családi vállalkozás keretében.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A települési Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben jelenleg nem foglalkoztat mélyszegénységben élőket és romákat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos helyzetű megkülönböztetésről a közfoglalkoztatás területéről Tevel községben nincsen tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a településen betartja.
Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást (RÁT) felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló

juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétévente. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolnia, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor.
Az önkormányzat lehetőségeihez mérten megpróbálja segíteni a rászoruló családokat. Az adható támogatásokról mindenkit egyformán tájékoztat és bírál el. A közfoglalkoztatás keretében igyekszik minél több embert alkalmazni, hogy a RÁT mindenkinek megjárjon, s legalább ez a minimális jövedelem folyamatos legyen az érintettek részére. Ezzel együtt igyekszik a vállalkozókat is meggyőzni arról, hogy szezonális munkában jelentsék be az ott dolgozókat. Az Önkormányzat folyamatosan természetbeli juttatásokkal is igyekszik a rászoruló családokat segíteni.

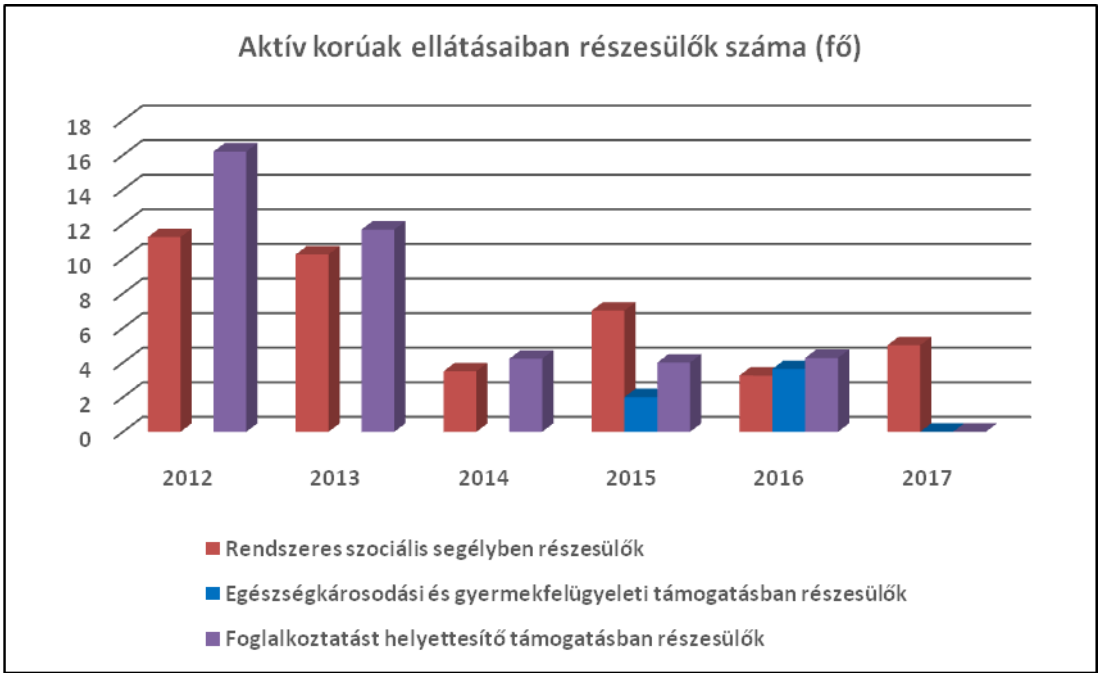

Az ellátottak száma című táblázatból láthatjuk, hogy a rendszeres szociális segélyben részesítettek száma (segélyezettek száma) évente változó. A vizsgált időszakból 2012-ben volt a legmagasabb, a foglakoztatás helyettesítő támogatást is ebben az évben folyósítottak a legtöbb személy részére. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők 2015 óta kis számban vannak jelen a településen. A Településen a rendszeres szociális segélyt és a foglalkoztatás helyettesítő támogatás senkitől nem került megvonásra.

Év	**Regisztrált munkanélküliek/nyil-vántartott álláskeresők száma** (TS 1301)	**Álláskeresési járadékra jogosultak** (TS 1201)	
	Fő	**Fő**	**%**
2012	71	6,25	8,9%
2013	55	4,25	7,8%
2014	50	6	11,9%
2015	47	3,75	8,0%
2016	27	4,5	16,7%
2017	29	3,5	12,0%

A táblázatból jól látható, hogy a regisztrált munkanélküliek 7,8- 16.7 %-a álláskeresési járadékra jogosult. Ebből arra tudunk következtetni, hogy sajnos nagy számban vannak jelen a településen folyamatosan munkanélküli emberek.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tevel területén 569 lakás van a 2012-es Statisztikai adatok szerint. A település utcái rendezetek, majdnem mindenhol egymással párhuzamosan haladnak a domborzati viszonyokat követve. A település szerkezetére a hagyományos falusias lakókörnyezet jellemző. A településen lévő lakások lakhatóak, állapota mindegyiknek elfogadható.

a) bérlakás-állomány

Tevelen nincsen bérlakás állomány.

b) szociális lakhatás

Tevelen nincsen szociális lakás állomány.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Tevel község területén lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincsen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetet lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetet lakhatási helyzetek és hajléktalanság nincsen jelen.

e) lakhatást segítő támogatások

Év	**Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma** (TS 6001)	**Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma** (TS 6101)
2012	73	0
2013	72	0
2014	72	0
2015	70	0
2016	0	0
2017	0	0

Minden igénylőnek, aki megfelel a szabályozásnak, lakásfenntartási támogatást biztosít az Önkormányzat, melyet a településen élő családok több mint 13 %-át érintette 2015-ig.

f) eladósodottság

A Tevelre az eladódottság nem jellemző.
A községből viszont az E-ON-on keresztül egyre többen tartoznak a védendő fogyasztók közé.
A védendő fogyasztók a 2007. évi LXXXVI. Villamos energia törvény értelmében a szociálisan rászoruló és fogyatékkal élő ügyfelek a következő árengedményt nem jelentő, szolgáltatáshoz kapcsolódó kedvezmények közül választhatnak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakások nagy része a település belterületén található. Külön elszigetelt település rész nincsen. Tevelhez két külterületi lakás állomány tartozik. Ezek a lakások közút mellett találhatóak és buszmegálló van a közelükben. Az ott élők áram- és víz ellátása biztosított és a naponta járó mozgóbolt is az ott lakók igényeit szolgálja. Megjegyzem, hogy külterületen található lakások lakóit semmi féle hátrányos megkülönböztetés nem éri és az általuk lakott területre nem tartozik más elbírálás alá mint a belterületen lévő ingatlanok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tevel község területén nincsenek kialakult telepek, szegregátumok. Új telep és szegregátum kialakítását a település szerkezeti terv nem engedélyezi.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A lakókörnyezeten belül Tevelen nem található szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A lakókörnyezeten belül Tevelen nem található szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Új telep és szegregátum kialakítását a település szerkezeti terv nem engedélyezi.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen háziorvos van. Az orvos csak helyben teljesít szolgálatot. Tevelen heti 5 nap van orvosi rendelés. Az orvosi ügyelet 24 órán keresztül biztosított az itt élők számára. A gyerekorvos havi egy alkalommal rendel helyben, a többi napokon a háziorvos látja el a gyerekeket is.
A védőnő heti 3 nap található Tevelen a szülőknek a gyerekek orvosi és védőnői ellátása megfelel az eddigi gyakorlat szerint. Szakorvosi ellátás Bonyhádon és Szekszárdon vehető igénybe. A két legközelebb eső kórház Dombóvár és Szekszárd. A település az orvosi ügyeletet társulásban végzi Bonyhád Városi Kórházánál működő orvosi ügyelettel.

Fogorvos helyben rendel hetente 4 nap.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szükséges egészségügyi szűrésekben az ÁNTSZ és a védőnő segít oly módon, hogy azokra a helyi lakosokat figyelmezteti, fontosságukra felhívja a figyelmet. Évente helyben tüdőszűrés és méhnyakrák szűrés történik.
A Vöröskereszt évi 2 alkalommal tart véradást a településen. Ilyenkor javasolják a lakosságnak a részvételt, mert a vérvételt egy átfogó orvosi vizsgálat előzi meg, melyből lappangó betegségek kiszűrhetőek. A véradás előtti orvosi vizsgálat mindenki számára ingyenes. A véradás így tehát mind két fél számára hasznos.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rászorulóknak kiszervezéssel gyógytornászi és logopédiai ellátás biztosított. A szolgáltatások az iskolában és a bonyhádi kórházban érhetőek el. Utazás esetén a települési kisbusszal a rászoruló személy szállítását megoldják.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben résztvevőink a helyi Általános Iskola konyhájáról kapnak ebédet. A konyhán figyelembe veszik a gyerekek és idősek igényeit a menü összeállításakor. A felhasznált alapanyagok egy részét megpróbálják helyi termelőktől beszerezni, ezzel is elősegítve a munkanélküliség növekedését. Tevelen a nyugdíjasok közül egyre többen veszik igénybe a közétkeztetést akár csak gyerekek. Más településről az általános iskolába bejáró tanulók szinte mindigénybe veszik az étkezés lehetőségét. A közétkeztetésben résztvevők száma 160-180 fő között mozog évente.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Tevelen van helyi sportegyesület, mely a futball csapat működtetését tartja a legfontosabb feladatának. A sportpálya karbantartása folyamatos, amit bárki igénybe vehet. További sportolási lehetőségekre az iskola Torna terme ad lehetőséget ahol a helyi kézilabda csapat is tart folyamatos edzéseket. A tornateremben minden héten kétszer a településen élő asszonyok is találkoznak és elégítik ki a mozgásigényüket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás keretében házi segítségnyújtást vehetnek igénybe az itt élők, akiket a Bonyhádi Szociális Gondozási Központ által foglalkoztatott szakápoló lát el otthonukban. Amennyiben az egy fő kevés a feladatok ellátására, úgy további ápoló személyzet biztosítása is megoldott. A Szociális Gondozási Központ abban az esetben még további személyek megbízását vállalja a településről a feladatok elvégzésére.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Településünkön hátrányos megkülönböztetésről nincsen tudomásunk e szolgáltatások területén.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az egészségügyi szolgáltatás területéről a háziorvos a rászorulókat otthonukban felkeresi, így a súlyosabb betegeket mentesíti a fárasztó utazástól és a várakozástól.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Tevelen a lakossági közélet igen aktív, ami a sok féle érdeklődést mutató civil csoportoknak nagyban köszönhető. Ezen a településen nem nagyon találni olyan embert, aki az érdeklődési körében helyben ne találna valamilyen elfoglaltságot.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A helyi közélet főbb színterei a Művelődési házban, a sportpályán és az általános iskolában találhatóak. Ezek mellett a fő helyszínek mellett az egyes csoportoknak még saját klub helységeik is vannak a település különböző területein.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Tevelen etnikai ellentétekből fakadó konfliktusok nincsenek. A településre jellemző a különböző etnikai csoportok rendezvényeken (gyereknap, falunap) történő együttműködése is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Tevelre jellemző a helyi szolidaritás, mely főleg a gyerekeket érintő adományozás keretében nyilvánul meg. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a települési gyereknap alkalmával egyforma támogatásban részesít minden helyi gyereket és támogatásával segíti a helyi gyerekek iskolakezdését is. Az Önkormányzat támogatásban részesít minden közép- és felsőfokú oktatási intézménybe tovább tanuló diákot.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma nemzetiségi Önkormányzat annak ellenére működik a településen, hogy az itt élő romák száma igen alacsony, hiszen 2001-ben 6 fő vallotta annak magát a népszámláláskor. A 2011-es népszámláláskor már ez a szám megtöbbszöröződött, aminek köszönhetően a településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat is tud működni. A Teveli Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jó a kapcsolata a települési Önkormányzattal. Munkájával folyamatosan segíti a település mélyszegénységben élő és roma lakosságát. Segíti az Önkormányzat munkáját a gyereknapi, falunapi és karácsonyi programok szervezésekor is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Képzési lehetőségek propagálása
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli öröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Az érintettek tájékoztatása a lehetőségeikről.
Mezőgazdasági vállalkozások fejletlensége	Hűtőházak, tároló helysége és feldolgozó üzemek

	létesítése Képzési lehetőségek keresése, a múlt tapasztalatainak felkutatása (beszélgetések az idősekkel a régi befőzési, aszalási, tartósítási módszerekről).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032" Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Év	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)
2012	156
2013	149
2014	151
2015	159
2016	161
2017	163

A táblázatból jól látható, hogy Tevelen a 14 év alatti gyerekek száma ugyan nagyon lassan, de folyamatosan nő. Ebből a statisztikából csak a 2013-as év adatai kivétel, amikor egy kis visszaesés volt tapasztalható az előző évhez képest.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	1	4
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	3	0
2017	0	0

A fenti táblázatból is látható, hogy a településen folyamatosan időnként valamilyen ok miatt védelembe vett és veszélyeztetett gyerekek. Szerencsére más települések adataihoz képest számuk nem túl magas. A védelembe vett gyerekek között fogyatékos nincsen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 5801)
2012	98
2013	89
2014	76
2015	64
2016	64
2017	58

A mellékelt táblázatból is jól látható, hogy a településen rendszere gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma évről-évre folyamatosan csökken.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen élő gyerekek az Önkormányzatnak, a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak és a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak köszönhetően sokféle támogatásban részesülhetnek az év különböző szakaszaiban. A gyerekeket érintő juttatások a következők: gyereknapi adományosztás, ingyenes tankönyv az általános iskolásoknak (mely a vidékről Tevelre járó gyerekek részére is jár), ingyenes füzet csomag biztosítása az általános iskolában tanulóknak, a közép- és felsőfokú intézményekben tanulók részére beiskolázási támogatás fizetése és karácsonyi ajándékosztás.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározása szerint minden gyerek részesül benne, aki rendszere gyermekvédelmi támogatást kap.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyerekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem található szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálatot társulási megállapodás keretében tartja fent az önkormányzat. A társulás székhelye Tevelen van, a társult települések pedig Lengyel, Závod, Tevel és Mucsfa. A négy településről az iskoláskorú és óvodás korú gyerekekkel együtt évente közel 300 főt lát el az egy körzeti védőnő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvos havi 1 alkalommal a településen látja el a szolgálatát, különben Bonyhádon található. A többi napokon a háziorvos látja el a gyermekeket is. A várakozási idejük lecsökkentése érdekében minden rendelés első órájában a gyerekeket fogadja.
A háziorvos akadályoztatása esetén a helyettesítés a településen minden napra megoldott. Az orvosi ügyeleti ellátást a Bonyhádi orvosi ügyelet látja el munkaidőn kívül. Baleset vagy egyéb veszélyhelyzet esetén a bonyhádi mentő állomáshoz tartozik a település, akik Szekszárdra szállítják a betegeket.
A fogorvosi ellátás is körzetesítve van a településen, melynek központja Tevelen található. A fogorvos sajnos helyben minden nap rendel, mely rendelési időből egy nap a gyerekgyermek fogászati ellátás céljából.

Év	**Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma**	**Háziorvos által ellátott személyek száma**	**Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma**	**Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma**	**Házi gyermekorvosok száma** (TS 4601)
2012	0	9447	n.a	n.a	0
2013	0	9280	n.a	n.a	0
2014	0	9048	n.a	n.a	0
2015	1	8771	n.a	n.a	0
2016	1	8714	n.a	n.a	0
2017	1	n.a.	n.a	n.a	0

A fenti táblázatból látható, hogy a településen betöltetlen orvosi praxis évek óta van. A háziorvos éves szinten kb. 9000 főt lát el, ami napi szinten 30-35 beteg ellátását jelenti. Ez a szám megegyezik a környező települések háziorvosi praxisán ellátott napi betegek számával.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Fogyatékos gyerekek ellátása a bonyhádi nevelési tanácsadó segítségével történik, mely évente több alkalommal is látogatást tesz az óvodában a gyerekek vizsgálata és az ott folyó feladatok ellenőrzésére. A településen egy általános iskola található ahová a helyi gyerekeken kívül több vidéki településről is járnak gyerekek. Az iskolában gyógypedagógus van és a pszichológiai ellátás is megoldott. Az iskolában fejlesztésre és rehabilitációra irányuló nevelést szintén a Bonyhádi Nevelési Tanácsadó irányításával történik, helyben Tevelen. Az óvodában és iskolában a logopédiai ellátás helyben biztosítva van.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyerekek számára óvodai ellátás biztosított a településen, melybe a kicsiket már 2 éves kortól fogadják. Az óvoda nyitva tartása napi 9 óra, mely igény esetén meghosszabbítható. Családi napközivel sajnos a település nem rendelkezik.
A törvény által biztosított gyermekjóléti ellátásokhoz mindenki hozzáfér. Az ellátásokról több csatornán keresztül (védőnő, családsegítő, óvónők, hivatali dolgozók) is tájékoztatják az érintetteket. A tankönyvek minden általános iskolás gyerek számára ingyen járnak, melyekről az általános iskolák gondoskodnak.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi ellátás a településen a Bonyhádi Gyermekjóléti és családsegítő Központ által kötött megállapodás keretében történik. A településen a népesség számához képest kevés a védelembe vett gyermekek száma.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a helyben élő körzeti megbízott könnyen elérhető. Személy- és rendvédelmi szempontból a bonyhádi rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozik a település, melynek körzeti megbízottja több települést lát el. Szükség esetén a legközelebbi anyaotthon helyben található, ahová éjjel-nappal várják a problémákkal küzdőket. A rászorultság esetén az ország egész területéről fogadják a bajba jutott családokat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A szabadidős programokat elsősorban a helyi Művelődési Ház biztosítja a településen élők részére, mely a helyi igényekhez igazodva nyitva. A legalább havi rendszerességgel lévő programjaik a következő: hagyományőrző csoport próbái, mezőgazdasági tanácsadás és – ügyintézés, zumba, asszonytorna, kultúrházi esték. Az iskola épületében található továbbá a helyi könyvtár, amelyek a gyerekek körében igen népszerű. Sportolási lehetőséget a helyi futballpálya biztosít az érdeklődők számára. A gyerekek legkedveltebb szabadidős helyszíne pedig a játszótér.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyerekek az iskolában és óvodában részesülnek étkeztetésben, ami az általános iskola konyhájáról történik. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülők a évente kétszer pénzbeli támogatást kapnak a gyerekek étkezésének biztosítására. Ingyenes tankönyv ellátás az általános iskolákban mindenki számára megoldott.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A településen élő gyermekek szempontjából hátrányos megkülönböztetésről az Önkormányzatnak nincsen tudomása.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Tevelen az iskolás korosztályt ingyenes tankönyv osztással, füzetek meg vásárlásával és iskola kezdési támogatással igyekeznek támogatni. Az önkormányzat folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica pályázatokban és az Arany János programban résztvevőket is igyekszik támogatni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodában folyamatosan vannak jelen hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek, akiknek a száma az évek folyamán lassan növekszik is. Az óvodai hiányzások okairól sajnos nem rendelkezünk adatokkal, így az

érintett tanulók hiányzásairól sem lehet tudni. A sajátos nevelési igényű gyerekeket a több éves tapasztalattal rendelkező óvónők jól ellátják, így az óvodában jól működik az integrált nevelés rendszere. A gyerekek ellátásában a Bonyhádi Nevelési Központ munkatársai segítik az óvónőket. 2012 óta logopédiai ellátásban, helyben részesülhetnek az érintett gyerekek.

Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 2401)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 2801)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 2701)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 2601)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 2501)
2012	29	2	45	1	33	0
2013	40	2	50	1	37	0
2014	40	2	50	1	38	0
2015	44	2	50	1	36	0
2016	44	2	50	1	40	0

A táblázatból jól látható, hogy a Teveli Szivárvány Óvodában folyamatosan két csoport működik. Szerencsére az óvodába beírt gyerekek száma évek óta folyamatosan emelkedik. Az óvodában külön gyógypedagógiai csoport nincsen. A hátrányos helyzetű gyerekek számáról sajnos nincsen adtunk.

b) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A helyi óvodában sajnos gyógypedagógus és pszichológus helyben nem található. Ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybe vétele a Bonyhádi Nevelési Tanácsdó segítségével történik az a pontban leírtak szerint.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az óvodában a gyerekek között hátrányos megkülönböztetés nem történt. A lengyeli gyerekek által látogatott oktatási és nevelési intézményekben szegregáció kialakulásáról az Önkormányzatnak nincsen tudomása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A teveli gyerekek esetében az oktatási intézmények közötti különbséget nem tudjuk vizsgálni, mert a településen csak egy általános iskola működik és a gyermekek más településre történő beiskolázása nem jellemző.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen a hátrányos helyzetű tanulók az iskolai oktatás során folyamatos támogatásokban (füzet osztás, iskolakezdési támogatás) részesülnek.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat előtt ismertek a nőket érintő problémák: családon belüli erőszak, leterheltség. Az Önkormányzat előtt a veszélyeztetés területéről kirívó eset nem ismert. Bár mindenki tudja, hogy a nők milyen kiszolgáltatottak, szerencsére a településünkre nem jellemző a nők kiszolgáltatottsága sem otthon, sem a munkahelyen.
A népesség vizsgálata során megállapítható, hogy a nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban 51 %, így magasabb, mint a férfiaké.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	518	492	492	477	43	31
2013	517	481	488	466	37	16
2014	506	477	478	463	23	21
2015	499	471	472	456	25	12
2016	488	468	468	453	10	13

A fenti táblázatból látható, hogy a településen az aktív korú nők kisebb számban vannak jelen, mint a férfiak. Ez az arány a munkanélküliek tekintettében is megmard. Mivel a település nagy részén mezőgazdasági termeléssel foglakoznak, ezért ott az alacsony iskolai végzettségűek is el tudnak helyezkedni. Egyes mezőgazdasági idénymunkáknál (gyümölcsválogatás és feldolgozás) pedig kifejezetten a női kezek ügyességét keresik a gazdák. A problémát itt inkább a munkák idényjellegűsége jelenti. Erre is megoldás lehet a megtermelt javak helyi feldolgozása és tárolása.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaügyi központ által helyben indított eddigi képzéseken is egyenlő esélyekkel vehettek részt a nők. Jelenleg foglalkoztatást és képzést segítő programról a településen nincsen tudomása az Önkormányzatnak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A mezőgazdasági munka jelenléte miatt a helyben élő nők elhelyezkedései jók, mert a mezőgazdasági alapmunkák (kapálás, szedés, válogatás) könnyen tanulhatóak, ezért külön iskolai végzettséget nem igényelnek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

E területen sem tapasztaltunk a településünkön hátrányos megkülönböztetést.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A Teveli Szivárvány óvoda család barát, hiszen nyitva tartásánál igyekszik, maximálisan szemelőt tartani a szülők és a családok sajátos igényeit. Az óvoda személyi feltételi jók, hiszen a két működő óvodás csoportra óvónő és egy dajka jut. Az Óvodában, az utóbbi időben férőhely hiány miatt elutasított gyerek nem volt. Mivel a településen nincsen sem bölcsőde, sem családi napközi, ezért az óvoda férőhelyi úgy lettek kialakítva, hogy ott már a bölcsődés korú gyerekeket is ellehessen helyezni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő székhelye Tevelen található. A védőnői ellátás heti 1 fogadó órával helyben biztosított, de probléma esetén a védőnő más napokon is ellátogat az érintett családokhoz. A helyben történő családok ellátása mellet, a többi napokon a társult településeken tart fogadó órát és látja el az iskolai védőnői feladatokat is.

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	46	46
2013	1	42	42
2014	1	45	45
2015	1	58	58
2016	1	56	56

A fenti táblázat a védőnő leterheltségét mutatja Tevelen. A táblázat csak a helyben élő gyerekek adatit tartalmazza, és nem mutatja ki a védőnőre a társulási feladat ellátás keretében jutó teljes gyerek létszámot.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszak egyszer sem volt az elmúlt 5 évben. A statisztikai adatoktól eltérő esetekről nincs az Önkormányzatnak tudomása.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Családon belüli erőszak esetén, a rendőrségen és a családgondozó központ munkatársain keresztül a bajba került személyek bármikor biztonságos helyre kerülhetnek, legalább a veszélyhelyzet rendeződéséig.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tevelen a nőknek nagyon kevés szerep jut a helyi közéletből. A település polgármester asszonnyal rendelkezik ugyan, de rajta kívül civil szerveződések közül is csak a Német Kórus vezetője nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink szerint akárcsak máshol, a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt, mert aktív korukban a család ellátása volt a kizárólagos feladatuk.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, ahol a nők megbeszélhetik a problémáikat. Kézműves kör fejlesztése. Zöldterületek, közparkok folyamatos rendben tartása, amik találkozási helyszínül szolgálhatnak jó időben a kisgyermekes anyáknak.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A 2012-es év az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve volt. A kezdeményezéssel arra akarták a figyelmet felhívni, hogy Európában minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban és milyen lehetőségek rejt számukra a környezetük. Az aktív időskor lehetőséget ad az idős embereknek arra, hogy munkában maradjanak, tudásukat továbbadják, és tevékeny szerepet töltsenek be a társadalomban, így minél egészségesebben és boldogabban, teljesebben éljenek. A tevékeny öregkor fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is, mert társadalmunkban egyre több az idős ember.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tevelen, is mint a legtöbb magyarországi településen a lakosság sajnos elöregedő félben van. Az idősek a településen egyre nagyobb számban vannak jelen. A hozzátartozóik több esetben már máshol élnek, vagy a vidéki munkavállalás miatt nehezen tudják az idősek ellátását biztosítani. Anyagi helyzetük az évek folyamán folyamatosan romlik. A nyugdíjak mértéke nem követik a megnövekvő gyógyszerkiadásokat és az inflációt. A településen a nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző. Sokan a saját mezőgazdaságukban (háztáji) töltik el szívesen nyugdíjas napjaikat. Az itt megtermelt javak kisegítik őket a romló anyagi helyzetükből. A szabadidős programokból a helyi nyugdíjas klub sok lehetőséget biztosít az időseknek, de a

település egyéb rendezvényein (farsang, anyák napja, gyereknap, falunap, idősek napja, falu karácsony) is szép számmal vesznek részt időskorú személyek. Az egyházi élet aktív a településen.

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 5201)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 5301)	**Összes nyugdíjas**
2012	206	291	497
2013	202	279	481
2014	195	270	465
2015	187	269	456
2016	187	274	461

A fenti táblázatból látható, hogy a nyugdíjasok száma 2015éig folyamatosan csökkent, majd 2016-ban minimális emelkedés történt, a nők folyamatosan jóval nagyobb számban vannak jelen, mint férfitársaik. Fontos tudni, hogy a nyugdíjszerű ellátásokban részesülők nem feltétlenül az 60 év feletti idős emberek számára kerülnek folyósításra.

Magyarországon jelenleg a következő nyugdíjszerű ellátások kerülnek folyósításra: árvaellátás, átmeneti járadék, baleseti hozzátartozói nyugellátások, baleseti rokkantsági nyugellátás, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, bányász nyugdíj, művészeti tevékenység alapján öregségi nyugdíjra jogosultak, korengedményes öregségi nyugdíj, országgyűlési képviselők öregségi nyugdíja, öregségi nyugellátás, özvegyi járadék, özvegyi nyugellátás, polgármesterek kedvezményes öregségi nyugdíja és közszolgálati járadéka, rehabilitációs járadék, rendszeres szociális járadék, rokkantsági járadék, rokkantsági nyugellátás és a szülői nyugdíj.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, amit sok esetben a vidéki életmódnak köszönhetően a ház körül adódó lehetőségekből oldanak meg (gyümölcstermelés, zöldségtermesztés, állattartás). Az elhelyezkedési esély, a munkaerő-piacon kevés, inkább csak a speciális tudással rendelkezők élhetnek vele.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen a nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző. Sokan a saját mezőgazdaságukban (háztáji) töltik el szívesen nyugdíjas napjaikat. Az itt megtermelt javak kisegítik őket a romló anyagi helyzetükből.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A helyi nyugdíjas klub igen aktív a településen. Sok programot szervez az itt élők részére, a programok egy része a település rendben tartását segíti, másik része pedig a nyugdíjasok kikapcsolódását segíti elő. Az időseknek sok programot biztosít a helyi Székely kör is, akinek nyugdíjas tagjai aktívan részt vesznek a helyi hagyományok ápolásában.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat az időseket érintő problémák területeiről hátrányos megkülönböztetésről nem értesült.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás jó. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy településen élők számára biztosítottak. A kor alapján az időskorúak részére további szolgáltatások is elérhetőek, amelyet az Önkormányzat a Bonyhádi Gondozási Központtal kötött megállapodás keretében lát el, így az az idősek számára biztosított a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a jelző rendszer használata is.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A háziorvos hetente ötször rendel a településen. Az idősek ellátásában a munkáját egy védőnő és egy ápolónő is segít. Azokat az időseket, akik a rendelésen nem tudnak megjelelni a háziorvos rendszeresen otthonukban is felkeresi. A településen gyógyszertár működik, így a gyógyszer ellátás helyben mindenki számára biztosítva van.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szabadidős programokból a helyi nyugdíjas klub sok lehetőséget biztosít az időseknek, de a település egyéb rendezvényein (farsang, anyák napja, gyereknap, falunap, idősek napja, falu karácsony) is szép számmal vesznek részt időskorú személyek. Az egyházi élet az utóbbi években sok változáson ment keresztül a Pécsi Egyház Megyében szerencsére ez a Tevelen élőket nem érinti hátrányosan.
A Tevelen sok civil szervezet működik, melyek tagságában a nyugdíjasok jelen léte nagy.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról Tevelen nem rendelkezünk róla pontos adatokkal. Azonban egy új iskolai fejlesztésnek köszönhetően 2013-tól a könyvtárban 12 új számítógép került, így remélhetőleg a jövőben a Tevelen élőknek módjuk lesz számítógépes és informatikai ismereteik fejlesztésére, elsajátítására.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket érintő helyi szabadidős programokról a nyugdíjas klub gondoskodik. Minden évben egy munkatervet készítenek, melyben igen sok program szerepel pl.: színházlátogatás, kirándulások, egészségügyi előadások. A programok fontosak az itt élők számára, hiszen ezek segítenek megőrizni fiatalos lendületüket, összetartozás érzését biztosítják a számukra és közösségformáló szereppel is rendelkeznek. A programokon lehetőséget biztosítanak a kulturált szórakozási lehetőségekre és segítik őket olyan rendezvényekre is eljutni, a melyek helyben már nem elérhetőek pl. színházlátogatások, múzeum látogatás, fürdés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Magas az egyedül élők aránya, ami az érintettek teljes bezárkózásához vezethet.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Informatikai ismeretek tejes vagy részleges hiánya	Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. Az 1990. évi népszámláláshoz képest a fogyatékos emberek létszáma és aránya jelentősen emelkedett.
A következő fogyatékosságtípus léteznek: mozgáskorlátozottak, látássérültek, értelmi fogyatékosok, hallássérültek és egyéb típus, mely személyek az előzőek egyikébe sem sorolhatóak. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön a fogyatékosságok különböző területéről vannak jelen viszont emberek kisebb-nagyobb sérülésekkel. A településen élők ezeket a személyeket megfelelően segítik a minden napi életük során. A település közintézményei nem vagy csak részben akadálymentesítettek. A fogyatékosok számára kevés a helyi munkalehetőség. Az önálló életvitelükhöz folyamatosan kapnak segítséget családjuktól és a családsegítő központ munkatársaitól. Az Önkormányzatnak jó a kapcsolata a bonyhádi mozgáskorlátozott egyesülettel, amely az itt élőket folyamatosan segíti problémáik megoldásában. Fogyatékosok ellátására alkalmas nappali intézménnyel az Önkormányzat sajnos nem rendelkezik, ellátásukat megállapodás keretében a bonyhádi Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ biztosítja. Az Önkormányzat, lehetőségeihez mérten, minden támogatást megad az érintetteknek pl.: parkolási igazolvány, ápolási díj a hozzá tartozónak, közgyógyellátási igazolvány. 2013. január 1-től a részükre folyósított juttatások elbírálásáról már sok esetben a Bonyhádi Járási Hivatal dönt.

Év	**Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 6201)	**Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 6301)	Összesen
2012	52	72	124
2013	49	67	116
2014	48	64	112
2015	43	61	104
2016	42	61	103

A táblából jól látható, hogy a településen élők kb. közel 10 %-a rendelkezik valamilyen fogyatékossággal.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékosok számára kevés a helyi munkalehetőség. Az Önkormányzat csak egy Civil szervezet által alkalmazott súlyos mozgáskorlátozottról rendelkezik pontos adattal, aki munkáját távmunka formájában otthonából látja el már több mint 10 éve.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területéről semmilyen hátrányos megkülönböztetésről nincsen az Önkormányzatnak tudomása.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az önálló életvitelükhöz folyamatosan kapnak segítséget családjuktól és a családsegítő központ munkatársaitól. Az Önkormányzatnak jó a kapcsolata a Bonyhádi Mozgáskorlátozott Egyesülettel, amely az itt élőket folyamatosan segíti problémáik megoldásában. Fogyatékosok ellátására alkalmas nappali intézménnyel az Önkormányzat sajnos nem rendelkezik, ellátásukat megállapodás keretében a bonyhádi Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ biztosítja, melynek szolgáltatásainak elérését az Önkormányzat saját kisbuszával biztosítja az érintettek számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat, lehetőségeihez mérten, minden támogatást megad az érintetteknek pl.: parkolási igazolvány, ápolási díj a hozzá tartozónak, közgyógyellátási igazolvány. 2013. január 1-től a részükre folyósított juttatások elbírálásáról már sok esetben a Bonyhádi Járási Hivatal dönt.
Tevelen 2012-ben 68 fő részére fizettek közlekedési támogatást.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre, amely jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. A fogyatékos személynek, családtagjainak, segítőinek biztosítani kell a hozzáférés lehetőségét a közérdekű és a fogyatékosokat megillető jogokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos információkhoz. Hozzáférhető az információ akkor, ha azt a fogyatékos személy érzékelheti, és az biztosítja számára a megfelelő értelmezés lehetőségét. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. A fogyatékos személy számára (figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit) biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzati épületek akadálymentessége sajnos nagyon hiányos. A legnagyobb mértékben az Önkormányzat van akadály mentesítve, de ott is csak a mozgáskorlátozottság területét érinti az akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége a településen nagyon hiányos.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymenetségének állapotáról az Önkormányzatnak nincsen tudomása.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, járdák, parkok sajnos még nincsenek mindenhol akadály mentesítve a településen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások közül helyben a házi segítségnyújtás érhető el. A Bonyhádi Gondozási Központtal kötött megállapodásnak köszönhetően az érintettek a fogyatékosok számára fent tartott nappali intézményben foglalkoztatva vannak, ahová az érintettek eljutását az Önkormányzat saját kisbuszával biztosítani tudja.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációról, sajnos erről a területről nincsen tudomásunk.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A településen nem rendelkeznek megfelelő adatokkal a helyi fogyatékosokról	Adatbázis létrehozása
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nagyon hiányos.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőnek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékost ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önsegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Tevelen a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Tevelen közfeladatot csak a helyi Önkormányzat lát el. Azokat a kötelező feladatait, amelyeket Önerőből nem tud elvégezni, társulási megállapodások keretében teszi elérhetővé a helyi lakosság számára. Társulási megállapodások keretében biztosított feladatai a következők:

- házi segítségnyújtás,
- orvosi ügyelet,
- védőnői szolgálat,
- szociális és gyermek jóléti szolgáltatások,

A településen több helyi civil szervezet és csoport is működik, melyek a következők:

- Székely Hagyományőrző Csoport,
- Német Nemzetiségi Klub,
- Teveli fiatalok Egyesülete
- Tűzoltó Egyesület
- Német kórus
- Ódányi Hubertusz Vadásztársaság
- Tevel Községért Alapítvány
- Teveli Polgárőr Egyesület
- Idősek Klubja és a
- MEDOSZ SE

A szervezetekről pontos adatokkal az Önkormányzat jelenleg nem rendelkezik. Az általuk végzet feladatok ellátása a nevükből megállapítható.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Tevelen a községi Önkormányzat mellett Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Német Nemzetiségi Önkormányzat is működik. A három Önkormányzat közötti együttműködés jó. Folyamatosan támogatják egymás programjait és rendezvényeit. Az Önkormányzattól jelenleg egy civil egyesület sem vállal át közfeladatot. A civil szervezetek is aktívan részt vesznek a település életében. A civilek munkájának köszönhetően a településen igen aktív közösségi élet van. Az Önkormányzatok lehetőségeikhez mérten támogatják a civil szervezetek működését.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, továbbá a gyermekjóléti alapellátás kistérségi szinten kerülnek biztosításra.
A kistérségen belül Tevel a Teveli mikró térséghez központja. A társult települések a mikró térségen belül Intézményfenntartó társulást hoztak létre, ami az óvodai és iskolai feladatok ellátására vonatkozik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Tevelen működő Nemzetiségi Önkormányzatok kiemelt feladatnak tekintik a nemzetiségi csoportjaik érdekérvényesítését és tájékoztatását.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Teveli civil szervezetek többségének vannak olyan tagjai, aki az esélyegyenlőség szempontjai szerint hátrányos helyzetűnek tekinthetők.
Az Idősek Klubja kifejezetten az időseket érintő korosztállyal foglalkozik. Rendszeresen szervez különböző programokat (kirándulás, színházlátogatás, előadások) a Tevelen élő idősek számára.
A Teveli Fiatalok Egyesülete első sorban a gyerekek és fiatalok esély egyenlőségének biztosítása miatt alakult meg, de jelenleg munkája a település összes hátrányos helyzetű csoportját érinti. 2011 óta heti rendszerességgel tartanak előadásokat a művelődési házban, melyekre a környező településeken élőket is szívesen látják. Az előadások témája igen változatos pl.: egészségügyi problémák, történelmi események, művészeti előadások, néprajzi előadások.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A település for-profit szereplői nem vesznek részt esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.
Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot kétévente felül kell vizsgálni.
Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliségnek. Mezőgazdasági ismeretek hiánya (főleg a gyümölcstermesztés és feldolgozás területéről. A hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődik	Közfoglalkoztatás. Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról
Gyermekek	A gyerekek számára kevés az iskolán kívüli hasznos elfoglaltságot biztosító program	Gyermek programok
Idősek	Az idősek a besurranó lopások fő célpontjai. Informatikai ismeretek tejes vagy részleges hiánya Az idősek aktivitási lehetőségének megtartása	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével. Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása Az idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása
Nők	A magányérzet kialakulása, családi konfliktusokat is okozhat. Szabadidős programok megtartása, bővítése	Zöldterületek rendben tartása. Szabadidős programok szervezése nőknek
Fogyatékkal élők	A fogyatékos személyekről kevés adattal rendelkezünk. Nincs megfelelő akadálymentesítés. A fogyatékkal élőnek és családtagjaiknak kevés a kapcsolatuk.	Adatgyűjtés Akadálymentesítés. Ingyenes WIFI elérés biztosítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevontak mentorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény-	Közfoglalkoztatás Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti	Munkaügyi központ, Képző intézmények, Mezőgazdasági vállalkozások, Családgondozó, Védőnő, Vízmű, Önkormányzat

ségben élők	szolgáltatásokról	Felelős: Polgármester, Jegyző
Gyermekek	Gyerek programok szervezése.	Művelődési ház, Iskola, Önkormányzat, Felelősök: polgármester,
Idősek	Az aktivitást megőrző lehetőségek megtartása Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása	Nyugdíjasok klub, Rendőrség, Könyvtár, Önkormányzat, Felelősök: polgármester,
Nők	Szabadidős programok szervezése nőknek. Zöldterületek rendben tartása.	Családsegítő, Önkormányzat, Művelődési ház Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés. Ingyenes WIFI szolgáltatás a közterületeken.	Önkormányzat, Mozgássérültek Bonyhádi Egyesülete, Könyvtár, Felelős: polgármester, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák óvodába és iskolába járnak
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők alapszükségletei meglegyenek.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek hasznos szabadidő eltöltését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősekre.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők terheinek csökkentését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének a megteremtésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Közfoglalkoztatás**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Munkanélküliség nagyobb számban van jelen a mélyszegénységben élőknél és romáknál**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kevesebb munkanélküli. A településen mélyszegénységben élő családok életkörülményeinek javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázat igénybenyújtás dokumentáció készítése elszámolás

Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31 2020.12.31 2021.12.31 2022.12.31 2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküliek számának csökkenése a közfoglalkoztatás ideje alatt
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés a munkaügyi központnál rendelkezésre álló keret.
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	**Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése hűtőházak és feldolgozó helyek kialakításával**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Folyamatos foglalkoztatás hiánya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hosszú távú foglalkoztatás biztosítása a mezőgazdaságban dolgozók részére.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	lehetőségek keresése Érintet vállalkozók tájékoztatása
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Helyi vállalkozók, őstermelők, családi gazdálkodók
Határidő(k) pontokba szedve	2024.06.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Csökken a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők száma.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Vállalkozók nem alkalmaznak folyamatosan továbbra sem dolgozókat.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	**Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az érintettek hiányos ismeretei a lehetőségekről**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nagyobb helyi tájékoztatottság
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetőségek összegyűjtése Az önkormányzat dolgozóinak és érintett intézményeknek a tájékoztatása Érintettek tájékoztatása Támogatási rendszer változásának nyomon
Résztvevők és felelős	polgármester, jegyző
Partnerek	Családgondozó, Védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érintettek tájékoztatása javul
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem élnek a lehetőségeikkel, mely meggyőzéssel csökkenthető
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	**Gyerek programok**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A gyerekeknek kevés az iskolai és óvodán kívüli hasznos szabadidő eltöltésének lehetősége**

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A gyerekek részére kézműves foglalkozások tartás két hetente és nyári tábor szervezése évente
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázati lehetőségek figyelése szervezés lebonyolítás értékelés
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Általános iskola, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31 2020.12.31 2021.12.31 2022.12.31 2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kézműves foglalkozásokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, igényfelmérés a foglalkozások tartalmára
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi

Intézkedés címe:	**Szabadidős programok szervezése nőknek**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Kevés a nők számára meglévő szabadidős lehetőség**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők szabadidős lehetőségeinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendelkezésre álló lehetőségek felmérése Igények felmérése Érintettek tájékoztatása Programok lebonyolítása
Résztvevők és felelős	polgármester

Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megtartott programok és a rajtuk résztvevő nők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, ami csökkenthető a szélesebb körű tájékoztatással és meggyőzéssel.
Szükséges erőforrások	technikai, humán, pályázati

Intézkedés címe:	**Zöld területek rendben tartása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Nők és gyerekek részére külső szabadidős lehetőségek biztosítása**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása, játszótér kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	állapot felmérés pályázat figyelés és lehetőség esetén írás fűnyírás nyertes pályázat esetén játszótér építés területek folyamatos ellenőrzése és rendben tartása
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közterületek nagyobb kihasználtsága
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pályázati források hiánya, meglévő fűnyírók meghibásodása

Szükséges erőforrások	humán, technika, pályázati, pénzügyi

Intézkedés címe:	**Az idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A településen élő idősek nem nagyon mozdulnak ki otthonról**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Aktívabb életet élő idősek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan települési rendezvények szervezése, ami az idősek érdekeit is szem előtt tartja.
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Idősek klubja, Német Kisebbségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A rendezvények száma és a résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, mely igények felmérésével csökkenthető.
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi, technikai

Intézkedés címe:	**Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A településen élő idősek a besurranó tolvajok célpontjai**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kis értékű magánszemélyek ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkentése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés pályázatírás kivitelezés kamera rendszer működtetése
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2024.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága..	Magán személy elleni bűncselekmények számának csökkenése
Kockázatok . és csökkentésük eszközei	pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi, pályázati, technikai

Intézkedés címe:	**Helyi számítógép és Internet használati tanfolyamok tartása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Digitális írástudás hiánya**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minél több idős ember használja ki az új kor adta lehetőségeket (elsősorban a számítógépet és Internetet).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés tananyag összeállítása tanfolyam lebonyolítása
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Idősek klubja, Családgondozó, Könyvtáros
Határidő(k) pontokba szedve	2024.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Javul a településen élő számítógépet és Internetet használni tudók száma.

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya és bátortalanság, ami személyes meggyőzéssel csökkenthető
Szükséges erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	**Akadálymentesítés**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A településen hiányos az akadálymentesítés**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közintézmények teljes körű akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tervezés pályázatok figyelése pályázatírás kivitelezés
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2024.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesítések száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi, technikai

Intézkedés címe:	**Ingyenes Wifi elérés biztosítása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A fogyatékos emberek bezárkózottan élnek**

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők kapcsolattartási lehetőségeinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	helyzet felmérés hálózat kialakítása tájékoztatás
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	használók száma, adatforgalom mennyisége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem használják az új szolgáltatást, tájékoztatás, szolgáltatás használatának segítése
Szükséges erőforrások	humán, technikai, pénzügyi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
		A helyzetelemzés							Az intézkedés	

2019. 08. 18. https://hep.szgyf.gov.hu/Members/TaskListPrintableVersion.aspx?ProjectId=230&TaskType=Action

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	Tájékoztató a szociális- és gyermekjóléti szolgáltatásokról	A településen élők folyamatos tájékoztatása a helyi és országos szociális- és gyermekjóléti szolgáltatások lehetőségéről.	A településen élő gyerekek esélyegyenlőségének a növelése.		A településen élők folyamatos tájékoztatása a helyi és országos szociális- és gyermekjóléti szolgáltatások lehetőségéről.	polgármester	2024.06.30.	Csökken a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma.	humán	Folyamatosan fenntartható.
2	Gyerek programok	A településen élő gyerekek részére gyerekprogramok és kézműves foglalkozások tartása.	A gyerekek szabadidejének hasznos időeltöltésének biztosítása. A szülők tehermentesítése.		A településen élő gyerekek részére gyerekprogramok és kézműves foglalkozások tartása.	polgármester	2024.06.30.		pályázati, humán, pénzügyi és technikai	Hosszú távon fenntartható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Szabadidős programok szervezése nőknek	A településen élő nők szabadidős lehetőségeinek a bővítése.	A nők szabadidős lehetőségeinek a bővítése.		A településen élő nők szabadidős lehetőségeinek a bővítése.	polgármester	2023.12.31.	Helyi programok száma.	humán, technikai, pályázati, pénzügyi	Hosszú távon fenntartható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Aktivitást megőrző lehetőségek kialakítása	A településen élő idős emberek kimozdulásának elősegítése.	A településen élő idős emberek kimozdulásának elősegítése.		A résztvevők állapotának a felmérése. Programok szervezése. Idősek eljuttatásának és haza juttatásának segítése a települési rendezvényekre.	polgármester	2024.06.30.	A rendezvényeken résztvevők száma.	humán. pályázati, pénzügyi, technikai	Hosszú távon fenntartható.
2	Helyi számítógép és Internet használati tanfolyamok tartása	Helyi számítógép és Internet használati tanfolyamok tartása	Az idős emberek megismertetése és fejlesztése az új kor adta lehetőségek kihasználására.		Igényfelmérés. Tananyag összeállítáa. Tanfolyamok tartása.	polgármester	2024.06.30.	Nő a számítógépet, Internetet és "okos" eszközöket használók száma.	humán, pénzügyi technikai és pályázati	Hosszú távon fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Közintézmények teljes körű akadálymentesítése.	Közintézmények teljes körű akadálymentesítése.		Közintézmények teljes körű akadálymentesítése.	polgármester	2019.01.01.	Közintézmények nagyobb látogatottsága.	humán, pályázati, pénzügyi, technikai	Hosszú távon fenntartható.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

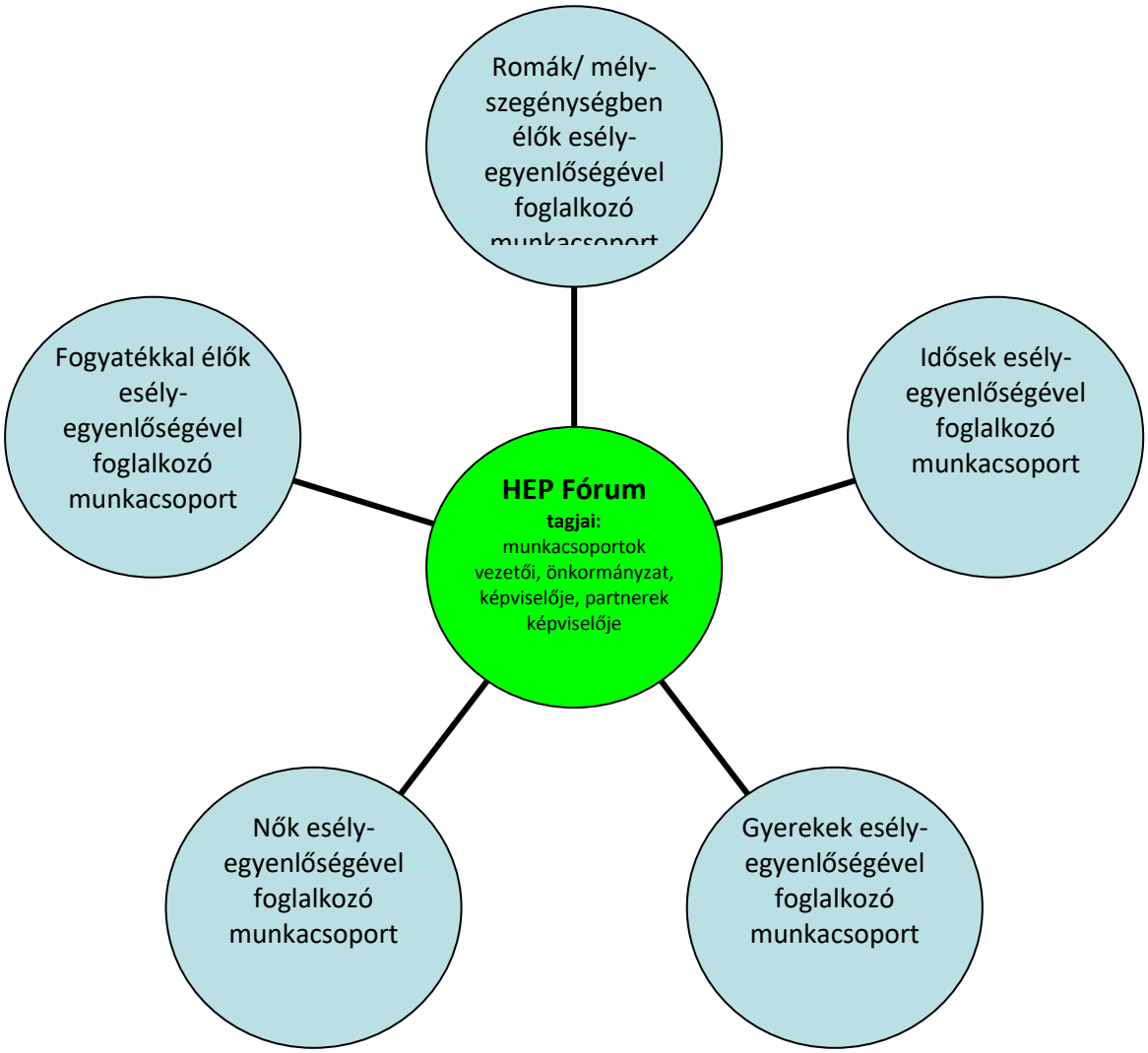

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tevel község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tevel község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 35/2019. (VI.27.) Kt. határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum Tevel, 2019.06.27.

Aláírás

A Tevel Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Tevel, 2019.06.27.

Partner aláírás

Dátum Tevel, 2019.06.27.

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék[2]

(kitöltése opcionális – amennyiben nem kerül kitöltésre, az oldal törölhető)

NÉV[3]	HEP részei[4]										Aláírás[5]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Teveli Roma Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Védőnő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Családsegítő	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

[2] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással" igazolt dokumentum

[3] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[4] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[5] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.